

Lärrarhandledning

SPELET OM ÖSTERSJÖN

ett rollspel om naturskyddet i Östersjön

Vid Naturhistoriska riksmuseet bedrivs forskning om tumlarpopulationen i Östersjön. Denna forskning återfinns delvis i det här materialet. Dessutom återfinns fakta om alfågel och vindkraft. Fakta om alfågel har tillhandahållits av Kjell Larsson, expert på alfågel vid Linnéuniversitetet. Fakta om vindkraft har inhämtats från Energimyndighetens hemsida. Spelet om Östersjön har tagits fram 2019 med stöd från Formas.

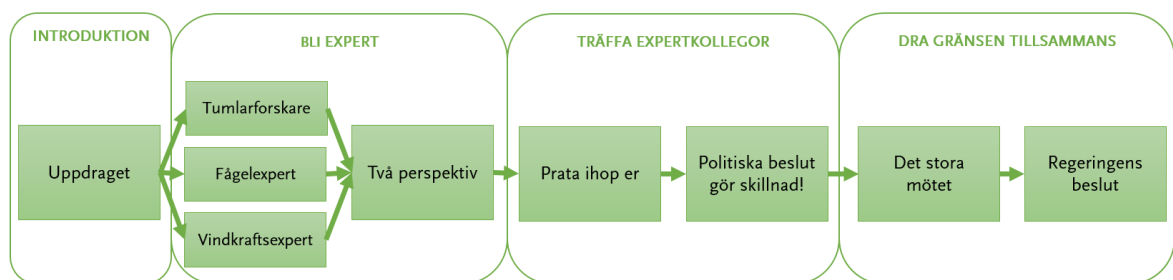
Det här är Spelet om Östersjön

Spelet om Östersjön är ett fiktivt rollspel som har inspirerats av ett regeringsbeslut från 2016 om ett utökat naturskydd i Östersjön söder om Gotland. Utgångspunkten är att naturskyddet i området ska utökas och det är eleverna som ska föreslå för regeringen hur den nya gränsen ska dras. För att kunna göra det behöver eleverna först bli experter inom ett område (tumlare, alfågel eller vindkraft) och därefter prata ihop sig med likasinnade. Slutligen träffas de olika expertgrupperna, alla med olika perspektiv, för att komma överens om ett förslag.

Spelet om Östersjön innehåller såväl faktadelar som diskussionsinslag, se bild nedan. Faktadelarna är helt webbaserade, medan diskussionerna görs i klassrummet. Beräknad tidsåtgång är två lektioner om alla delar görs i skolan, en lektion om webbdelarna görs på annan plats som förberedelse.

Rollspelet inleds med två avsnitt som sätter in eleverna i sina expertroller, *Introduktion* och *Bli expert* i bilden nedan. Avsnittet *Träffa expertkollegor* inleds med en kort gruppdiskussion för att sedan övergå i en uppgift som kan lösas enskilt eller i grupp. Det sista avsnittet, *Dra gränsen tillsammans*, inleds med en tvärgruppsdiskussion där alla expertgrupper behöver kompromissa för att det slutliga förslaget ska funka för alla. Det sista momentet är att regeringen (läraren) delger beslutet om gränsdragningen.

Beslutet kan öppna upp för vidare diskussioner, dessa har vi valt att lämna till undervisande lärare att ta vidare på det sätt som passar gruppen bäst.

Spelet om Östersjön, flödesschema.

Genomförande

FÖRBEREDELSE

Dela in klassen i tre grupper (tumlarforskare, fågelexpert och vindkraftsexpert). Varje grupp kommer att ha rollen av expert inom sitt område.

Ladda hem regeringsbeslutet, ordlistan och QR-kod/länk till Spelet om Östersjön:
<https://www.nrm.se/forskolor/klassrumsmaterial/speletomostersjon.9006319.html>

MED ELEVER

I klass

Ge eleverna sina expertområden och länken till materialet.

Direktlänk till Spelet om Östersjön: <https://www.nrm.se/spelet-om-ostersjon>

I klass/På annan plats

Eleverna gör avsnitten *Introduktion*, *Bli expert* och *Två perspektiv* enskilt. Tid: ca 30 min

I klass

Prata ihop er. Eleverna som har samma expertområde träffas och pratar ihop sig utifrån några frågeställningar, med målet att hitta delar där de är villiga att kompromissa och delar som är viktiga för deras intressen. Tid: ca 30 min

I klass/På annan plats

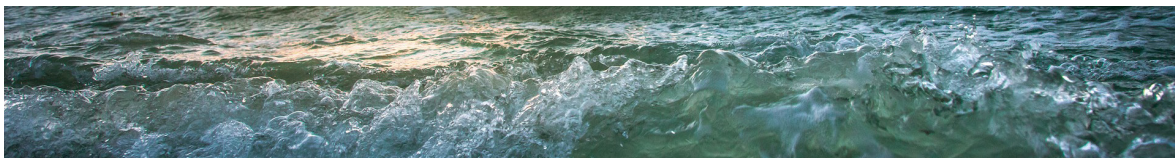
Politiska beslut gör skillnad. Toximetern, se skärmbild nedan, är en visualisering av forskningsdata från Naturhistoriska riksmuseet. Den visar hur förekomsten av PCB och DDT i gråsäl, havsörn och utter har förändrats över tid samt vilka politiska beslut som reglerar användandet av dessa ämnen har fattats under samma tid. Eleverna ska utforska Toximetern och svara på en fråga för att komma vidare. Det kan göras enskilt eller som hemuppgift.

I klass

Det stora mötet. Tvärgruppsdiskussion där representanter från alla tre expertgrupperna träffas och synkar sina respektive intressen för att slutligen lämna in ett gemensamt förslag till regeringen (läraren). Tid: ca 20 min

Regeringsbeslutet. När alla grupper har lämnat in sina förslag lämnar läraren ut regeringsbeslutet. Hämta beslutet i pdf-format via länken ovan.

Det finns ingen officiell motivering till beslutet, men gå gärna vidare och diskutera varför ni tror att gränsen blev som den blev.

Spelet om Östersjön har tagits fram av Naturhistoriska riksmuseet med stöd från Formas. Fakta om tumlare har granskats av tumlarforskare Julia Carlström vid Naturhistoriska riksmuseet som också förekommer i det filmade materialet. Fakta om alfågel har tillhandahållits av alfågelexpert Kjell Larsson vid Linnéuniversitetet. Fakta om vindkraft har hämtats från Energimyndighetens webbplats. Alfågel- och vindkraftsexperterna i materialet är skådespelare.